

DE LUAT AMINTE

1. Oricine va găsi de bună această cartică și va socoti că merită să fie cetită și de alții, poate cere de la administrație mai multe exemplare pentru vânzare.

Cu aceasta va face un serviciu însemnat bibliotecii și o faptă bună pentru cititori.

2. Acei cari, pentru susținerea fondurilor bibliotecii noastre, vor dărua sume mai mari de 100 lei, vor fi socotiți ca prieteni și sprijinitori ai „Comorii”, publicându-li-se numele cu această mențiune.

3. Rugăm pe orice persoană care posedă sau are cunoștință de existența vre-unui document vechiu în legătură cu ținutul Vrancei, și care nu a fost publicat până în prezent, a ne încunoștința. Vom scoate numai copii de pe ele colecționându-le în volume, cu arătarea persoanei care păstrează actul original.

4. Pentru orice chestiuni, scrisorile se vor adresa Biblioteca „Comoara Vrancei”, în comuna Năruja Vrancea, jud. Putna, Off. Năruja.

BIBLIOTECA

„COMOARA VRANCEI”

PUBLICAȚIUNE PENTRU POPOR

SIMION HÂRNEA

Povestea Vrancei

Legende, povestiri și note istorice

Ediția a II-a

Tip. CARTEA PUTNEI

Toate exemplarele vor purta semnătura
autorului,

Prof. Stefan Ligutiu. In nume de
leama si veche pretentie, iubitor al
lucurilor noastre.

CUVÂNT DE LĂMURIRE.

Stefan

14/11/1974

Un ținut de organizație veche țărănească, care
dăinuiește din timpuri îndepărtate și a cărei origină se
desprinde cu greu din negura vremurilor apuse, — este
ceia ce cunoaștem sub numele de Vrancea.

Toți oameni mari de știință și cercetători ai isto-
riei noastre, au constatat — după aprofundate studii, —
existența veche a acestui ținut, care are un frumos
trecut istorico-legendar.

„Republica Vrancei“ așa cum a numit-o Voevo-
dul Demitrie Cantemir în letopisețul său „Descrierea
Moldovei“ s'a organizat și condus după anumite obi-
ceiuri vechi ale pământului și datini strămoșești, pe cari
străbunii noștri le-au păstrat prin tradiții cu sfințenie
de lege.

Ocolnițe vechi și hrisoave Domnești, vorbesc des-
pre existența Comunității Vrâncene, căreia i s'a recu-
noscute deplina stăpânire asupra întregului șir de munți:
din Cașin până în apa Buzăului, cu codrii seculari, —
din freamătul cărora se desprind povești din cele mai
frumoase; iar când unii boerii hrăpăreți ca: Rosnovanu,
Lipan și alții au căutat să pună pe nedrept stăpânire

pe acești munți, străbunii noștri au știut să-și apere moșia îndreptând plângeri către cei în măsură a le face dreptate.

Cu multă tragere de inimă, înfruntând piedicile ce li se puneau în cale, ei au mers cu judecata până la Scaunul Domnesc, și în anul 1813, veliții boeri de pe atunci în frunte cu I. P. S. S. Mitropolitul Veniamin Costache, luând pricina în amănunțită cercetare, au recunoscut vrâncenilor printr'o anafora dreptul de deplin stăpânitori ai munților Vrancei, act care a fost întărit de Voevodul Scarlat Calimach Domnul țării Moldovei de pe atunci.

Dar, vremea se macină an cu an, oamenii se schimbă, codrii se destramă și multe din obiceiurile și datinele vechi atât de scumpe altă dată și atât de sfinte pentru noi, se îngroapă în noianul uitării ca o comoară perdută, iar documentele și actele vechi prin care ni s'a recunoscut și întărit drepturile noastre dispar și ele, așa în cât mai târziu cu greu de li se vor mai putea da de urmă.

Datinele și obiceiurile vechi, dacă nu se mai păstrează astăzi cu aceiași pietate și sfințenie ca altă dată, trebuie ca cel puțin să nu le uităm cu totul și să le avem măcar ca o amintire în cugetul nostru, căci ele sunt cele mai scumpe mângăritare pentru noi, fiindcă printr'ânsele se oglindește trecutul neamului nostru. Asemenea să nu uităm nici cântecele vechi ca și legendele, jitiile și poveștile cu cari străbunii noștri își petreceau

vremea în sărbători și timpuri de repaos, seara la lumina opaițului sau focului din vatră, ori adunați la clăci prin sat.

Toate aceste flori plâpânde trebuiesc deci culese cu multă măiestrie și sărguință de pe ori unde se mai pot găsi și adunându-le în mănunchiuri să le eternizăm prin lumina tiparului.

Iată scopul pentru care apare Comoara Vrancei.

În acest magazin voim să strângem ceia ce se va putea strânge din tezaurul scump pe care vremea cearcă să-l acopere și să-l ruineze din ce în ce mai mult.

Datinele noastre tradiționale Vrâncenești, ca și legendele, jitiile, cântecele și proverbele vechi, vor fi colecționate în Comoara Vrancei, iar în cărțuliți aparte vom aduna documentele vechi ale Vrancei ce vor mai exista în prezent, bine înțeles cu sprijinul celor ce vor găsi de bine apariția acestei publicațiuni.

Cu un cuvânt voim a face ca această publicație să merite titlu ce și-a luat: să fie o comoară vie în sufletele tuturor celor ce o vor avea în mână și o dovedă neșărmită a vredniciei trecutului și existenței noastre.

COMOARA VRANCEI

POVESTEA VRANCEI.

De mult, pe timpul domniei lui Ștefan cel Mare, pe când țara românească nu era unită încă și ținuturile Munteniei și Moldovei aveau fiecare Domnii lor, — a fost o luptă mare între plășii lui Ștefăniță și armia turcească, care năpădiseră ca frunza și iarba pe pământul Moldovei.

Bătălia a fost aprigă și din cauza numărului prea mare de dușmani față cu oastea lui Ștefan, Moldovenii au căzut biruiți.

Voevodul, amărât în suflet de această pierdere, fugise din fața puhoiului vrăjmaș, ca să nu fie prins și rățâcind singur prin munți, a ajuns pe valea Putnei.

Pe atunci, în Vrancea nu erau sate cu lume multă ca în vremea de astăzi și nici locuri goale și dealuri chelbașe cum se văd acum. Codrii stăpâneau mai peste tot și abea unde și unde, câte un pâlăc de case se găseau înșiruite și ascunse pe la poalele pădurilor, lăturiș cu scurgerea apelor; iar oamenii erau mai toți ciobani care și pășunau oile prin golurile și poenele munților.

După atâta umblătură prin codri, nimeri prin asfințitul soarelui, la o casă de pe dumbrava Băreseștilor.

Aici, o babă bătrână torcea dintr'un fuior de cânepă, pe prispa casei.

— Bună ziua bătrânico, zise Voevodul descălecând și legându-și calul de țafâna porții.

— Bună să-ți fie inima voinice, răspunse blând bătrâna, care, uitând să mai tragă fir din caer, privea mirată pe viteaz, căci nu-l cunoștea cine este.

— Fă bine mătușică de'mi dă ceva de mâncare și lasă-mă să mă odihnesc puțin în casa dumată, că tare am ostent de când umblu pe coclaurile astea!

Baba, fără să mai facă vorbă multă, puse masa și îi dăte străinului să îmbuce niște azimă cu lapte de oi repezindu-se apoi la coșar, de așeză armăsarul la iesle.

Când se înapoe în casă, găsi pe străin culcat. Se așezase pe o laviță așa îmbrăcat cu sarică cum se afla și ațipise, căci după cum se cunoștea după trăsăturile feței era tare obosit.

Îl privea acum nedumerită baba și nu înțelegea cine să fie streinul acesta cu părul bălaiu și cu fața rumenă și frumoasă, de a rățâcit tocmai prin inima codrilor Vrancei, unde doar numai mocani de aici sălășăuiau în voe cu oile lor, fără să le tulbure cineva liniștea.

Tot uitându-se așa cu luare aminte, bătrâna băga de samă că voinicul purta haine ostășești de Domn, cusute în fireturi și aur, pe sub sarică greoaie de lână de oae, care se lăsase puțin la o parte, desvelindu-i peptul de viteaz.

Îndată își dădu cu părerea că nu poate să fie alt cineva de cât Ștefan Vodă Domnul Moldovei, despre care auzise că fusese învins de turci într'o bătălie, că oastea ia fost risipită și alungată, iar el s'a retras în munți.

Fără să mai stea pe gânduri, porni la fugă până la stâna din vale ca să-și vestească feciorii, lăsând pe Ștefan Vodă singur să se mângâie cu somnul.

Baba avea șapte feciori voinici, tot unul și unul, nalți, spătoși și vâjnoși, cari nu se temeau de nimeni în cale. În ei își pusese acum nădejdea și ajungând la stână, le povesti cele întâmplate cu Voevodul, îndemnându-i ca să plece cât mai curând și, răscolind ținutul

Vrancei, să strângă pe toți voinicii plaiului acesta, cu care Ștefan să pornească apoi la luptă și să alunge pe turci din țară.

De cuvânt, feciorii babei, toți șapte se raspândiră în șapte părți a Vrancei, buciurmând pe văi și dealuri, până a doua zi în zori, strângând fiecare câte o ceată de voinici, cu cari se lăsară pe dealul Dumbrăvei.

Dimineața când baba își văzu feciorii venind, deschise larg ușa de la odaia în care se afla Ștefan Vodă și voioasă îi zise:

— Măria Ta, nu fii întristat. Scris este ca un așa de bun viteaz să nu rămâe învins de mâna dușmanului. Ia te uită cum îți vin ostașii, cu care vei învinge lista păgână!

Ștefan ieși în prag și rămase mirat când văzu curgând din toate părțile cete de voinici, înarmați cu lănci și arcuri, coase și topoare, care străluceau în razele soarelui de abia răsărit.

— Da de unde sunt acești voinici bătrâno și cine ia adunat așa?

— Sunt plăeșii Vrancei Măria Ta și vin cu toții ca să pornești cu ei la luptă. Te-am văzut cât de amărât erai când ai venit asară și știam că oastea ți-a fost nimicită în luptă cu turci. De aceia am trimis pe cei șapte feciori ce-i am și uite, până dimineață ți-au strâns oaste nouă în loc, toți voinici și dorinici de luptă...

Apoi chemându-și feciorii lângă ea, urmă:

— Aista-i Bodea, aista Spirea, celălalt Negrița, apoi Bârsan, Spulber, Pavăl și cu Nistor. Toți sunt feciorii mei și acum Ți-i dau Măriei Tale. Cu ei și cu întreaga ceată ce au adunat, mergi fără teamă și cu voia lui Dumnezeu șoimanul, vei scoate pe dușman din țară.

Voevodul, înveselit acum, privea mândru la oștenii aceștia adunați în pripă în jurul său, cari i se păru vrednici de luptă, apoi întorcându-se către babă îi zise:

— Și cum te numești bătrâno?

— Tudora Vrăncioaia.

— Să trăești mătușă Tudoră și Dumnezeu să-ți dea sănătate pentru sprijinul și dragostea de țară ce arăți.

Apoi îmbărbătându-și oastea adunată, plecară cu toții peste dealuri și străbătând codrii la vale, isbi în coastă pe vrăjmași.

Toți s'au luptat voinicește. Ștefan Vodă era printre cei d'întăi, înconjurat de flăcâii Vrăncioaiei, cari se se luptau ca niște lei, lovind în dreapta și în stânga țigvele păgâne de se rostogoleau ca bostanii, înroșind pământul.

Și astfel, cu ajutorul lui Dumnezeu, Ștefan a învins și de astă dată pe turci, isgonindu-i din țară afară.

Atunci, de bucurie, Voevodul se puse de petrecu și veseli cu ostașii săi, iar la urmă chemă lângă el pe cei șapte feciori ai Vrăncioaiei și le zise:

— Flăcăi, cu voi am câștigat isbânda și am adunat pe vrăjmași. Dacă nu nimeream la casa mamei voastre, multă vreme turcii ne secătuiau țara. Sunteți vrednici de răsplata Domnească.

Iată, voi sunteți șapte frați, iar în Vrancea sunt șapte munți. Ai voștri să fie în veci, cu văi, ponoare și tot ce se află acolo. Intoarceți-vă dar înapoi în codrii voștri și să-i stăpâniți sănătoși din neam în neam; iar mamei voastre duceți-i multă sănătate din partea Voevodului Ștefan, care la vreme de strămtorare a găsit la casa ei pat pentru odihnă și brațe vitejești de luptă!

Le făcu ocolniță pe piele de vițel, scrisă cu slove de aur pentru dania Domnească, hrisov în puterea

căruia fii Vrâncioaiei ajunseră stăpânii munților Vrancei, de la Trotuș până în valea Bâsca a Buzăului.

Și de atunci, fiecare din cei șapte frați, înapoiindu-se pe plaiurile Vrancei, s'au așezat la poalele munților, întemeindu-și fiecare sat după numele lui: Bodești, Spinești, Negrițești, Bârsăști, Spulber, Păulești, Nistorești etc.

VECHIUL LUI BUCUR.

Orice călător care întâmplător ar rătăci pe plaiurile munților Vrancei, va rămâne cu totul încântat de frumusețile și bogățiile acestor munți, acoperiți mai peste tot cu păduri străvechi de brad, molid și fag, iar pe alocuri cu poeni de iarbă moale ca mătasa, afară de locurile pe unde a pătruns săcurile societăților forestiere cari au dărmățat și ras complect pădurile străvechi.

Mergând în sus pe plaiul Lapoșului spre Zârna, pe drumul ce șerpuește printre mulțimea brazilor uriași, — a căror umbră răcoroasă îți dă puteri de viață nouă, — după o oră de mers voinicesc, ajungi în piscul Mișinei la „Paltenul cu Balaurul”.

Aici este hotarul ce desparte muntele Lapoșul al Nărujenilor de Mișina despădurită, fost mai înainte proprietatea moștenitorilor Șușu, cari acum a fost luată de stăpânire și dată ca islaz de pășune pentru vitele spulberenilor. Un palten bătrân cu crengile mai toate rupte, pe a cărui trunchiu fusese încrestat pe vremuri chipul unui șarpe încolăcit, străjuiește singur pe culmea

muntelui despădurit al Mișinei, rămas anume parcă de veghe, ca un soldat la postul lui!

Și dacă tot mai ostenești puțin să ridici coasta Mișinei, distanță cam la vre'o câteva sute de metri de urcuș, pe o cărare pietroasă și șovăelnică, apoi aici în deal, o priveliște frumoasă și încântătoare îți se desfășoară peste tot. Privind spre răsărit, vezi ca'n palmă piscurile și plaiurile pe care le-ai călcat până aici, peste cari domnesc pădurile de brazi ale căror vârfuri țepoșate caută a se lua parcă la întrecere în înălțime. Tocmai în depărtare se zărește coasta dealului Țipău, la poalele căruia se găsesc casele sătenilor din Spulber, dar cari de aici nu le mai poți desluși bine din pricina depărtării prea mari. În stânga privirile îți sunt fermecate de valea Lapoșului acoperită și pe o parte și pe alta de aceleași păduri bătrâne de brazi, iar în dreapta coasta de islaz a Mișinei se coboară până în apa Palcăului, un pârâiaș care de abia se vede sclipind în razele argintii ale soarelui și se sbate neputincios spre Zăbala. Dineolo de acest pârâu se înalță deodată ca un zid uriaș, muntele „Veghiul lui Bucur” al moșnenilor din Herăstrău susținut de stânci puternice și acoperit aproape peste tot de brazi uriași, vrednici să înfrunte orice ploi și vânturi puternice ce se zbat adesea fără nici o piedică de pe piscul golaș al Mișinei dela miază noapte în vremuri de toamnă și ierni grele.

Astfel cum este așezat și împădurit mai peste tot cu arbori, „Veghiul lui Bucur” pare unul din cei mai frumoși munți de prin prejur. Numai într'o parte de loc dinspre pârâul Palcăului se arată o râpă goală pe care nu crește nici măcar buruienile cele mai puțin rădăcinoase și se întinde pe o suprafață de câteva fâlcii de loc: din piscul muntelui până jos în valea Palcăului.

E o ruptură veche pricinuită de năruirea vre-unui colț de munte care a fugit până în vale, lăsând în urmă prăpastia aceasta adâncă, acest hău înspăimântător!

De mult, ne spune povestea, că pe aceste plaiuri singuratice ale Vrancei se pripășise un hoț vestit, care băgase în groază toată lumea de prin partea locului, până devala în spre Odobești.

Tălharul Bucur, — căci așa era numele acestui hoț, — făptuise multe isprăvi haiducești cari de cari mai înspăimântătoare: Spărgea casele chiaburilor și ținând sub focul pistolului pe stăpân și oricâți inși ar fi găsit acolo, scoțocea și lua toți banii ce se aflau. Ba unii îi dădeau de voce tot ce aveau numai ca să scape teferi.

Făptuise și câteva omoruri frângând grumajii celor ce se împotrivise voinței lui și astfel își căpătase renume de cel mai temut hoț de codru, povestindu-se până departe în țară isprăvile lui fără seamăn și împrăștiind fiori de spaimă peste tot pe unde se pomenea de numele său.

El își avea ascunzătoarea tocmai în creierul codrilor, în muntele herăstrăenilor, care s'a botezat apoi Veghiul lui Bucur. Aici în coasta muntelui dinspre valea Palcăului, — tocmai în locul unde acum se vede hăul cel prăpăstios de râpă goală, — Bucur haiducul își săpase un beciu adânc în pământ, unde își străusese toate bogățiile furate.

Dar se vede că toate își au rost până la o vreme și Dumnezeu nu lasă pe om să-și facă de cap cum voește el până la sfârșit, căci iată că într'o bună zi, ca prin minune se prăbușește coasta muntelui taman unde Bucur își avusese bârlogul, astupând cu desăvâr-

șire ascunzătoarea acestuia cu toate avuțiile ce le avusese dosite acolo.

Când Bucur se întoarse înapoi de prin meleagurile pe unde umblase, rămase un moment ca trăsniț văzând cele ce se petrecuse, căci doar nici locul unde fusese beciul nu se mai cunoștea.

Intristat apoi că și-a pierdut toate averile ce le strânsese până atunci, se lăsă pe plaiul Lapoșului, unde băgând spaima în niște ciobani ce îi întâlnise păzind un botei de oi, le luă oile și porni cu dânsule peste munți spre amiază-zi. Și s'a tot dus, depărtându-se mult până a ajuns în partea de jos a Bărăganului pentru a nu i se mai da de urmă.

Aici, se spune, că haiducul Bucur pocăindu-se pentru faptele săvârșite până atunci, s'a lăsat de hoție și a pus în gând ca să facă un picior de mănăstire. A vândut oile și cu banii strânși a ridicat o bisericuță de lemn, căreia i s'a zis biserica lui Bucur, iar în jurul bisericei s'a întemeiat un sat care cu timpul s'a mărit și s'a înfrumusețat mult până ce a ajuns un oraș vestit care astăzi este capitala țării românești: București.

Aceasta este povestea muntelui Veghiul lui Bucur.

*

De numele lui Bucur sunt legate multe locuri din ținutul Vrancei.

În afară de muntele Veghiul lui Bucur, a cărui poveste am înșirat-o până aici, se mai găsește pe muntele Răchitaș dintre Soveja și Câmpuri un pisc păduros cu numele „Leagănul lui Bucur“ unde se spune că haiducul își petrecea ceasurile de repaos și odihnă fără nici o teamă. Tot aici se află un izvor cu apă limpede, ușoară și dulce la băut, căruia i se zice Șipotul lui Bucur. De

aici urmează tot o culme până în muntele Ghergheleul deasupra Bârseștilor, între Găuri și Părosu, de pe vârful căruia se vede tot cuprinsul Vrancei ca și câmpia dinspre Focșani și Mărășești. Aici se spune că Bucur își avea un loc însemnat de observație.

De multe ori, când se vedea urmărit se retrăgea în muntele Coașa din spatele Sovejei, unde își avea un bun ascunziș, punct care acum este numit Bradul lui Bucur.

În partea cealaltă a Vrancei spre amiază pe muntele Furu Mare al nărejanilor se găsește un loc mlăștinos, deasupra Zârnei, hotar cu Gogoanele, căruia i se spune Lacul lui Bucur, iar în margina din spre răsărit este izvorul: Fântâna lui Bucur.

Pe piscul „Leagănul lui Bucur“ oamenii au făcut multe săpături ca să afle comorile lui Bucur, cari se crede că au ramas ascunse acolo în pământ de el.

Moș Necula Boț posnașul povestitor din Tulnici ca și alți bătrâni cu tâlc la sfat de prin Negrilești, Herăstrău și Nereju mi-a vorbit adesea despre isprăvile acestui haiduc așa după cum le-a auzit și ei de la bătrânii lor, și cari a ramas de pomină în ținutul acesta.

VODĂ GHICA ȘI VRĂNCENII.

Era cam pe la 1850, pe vremea când Alexandru Ghica-Vodă domnea peste țara Moldovei.

Voevodul dorind să-și cunoască mai bine țara ce o cărmuia și să vadă mai de aproape păsurile și necazurile locuitorilor, a pornit să cerceteze în deamănuntul

pământul Moldovei. Într'una din zilele frumoase de primăvară, apucă și drumul de pe apa Milcovului la deal spre ținutul Vrancei.

Auzise Vodă că plășii lui Ștefan cel Mare trăesc mai altfel de cât ceilalți supuși ai săi.

Răzeșii Vrancei, având în stăpânire munții acestui ținut, — lăsați lor danie de Ștefăniță Vodă printr'un uric scris cu litere de aur pe piele de vițel, drept răsplătire pentru vitejiile străbunilor în luptele ce avusese cu cotropitorii de pe atunci ai Moldovei, — duceau întradevăr o viață mai tihnită pe dealurile și văile dela poalele munților.

Aveau vite multe și mai cu seamă turme de oi ce pășunau tot timpul verii prin poenile și golurile munților, acoperite cu iarbă verde și moale ca mătasa.

Foarte cu greu a mers Vodă Ghica cu ceata lui de curteni și logofeți, pe drumul îngust și neregulat de pe apa Milcovului, înfundându-se tot mai mult în inima pădurilor și de-abia putând înainta pe albia pârâiașului Reghiu, o vale strămtă cu maluri înalte și multe cotituri, pe unde rar de mai răsbate soarele și cari din ce în ce se strâng mai mult, părând ca se înfundă și drumul dispare în inima codrilor, — aceasta fiind singura cale pe unde băștinașii din colțul de sud al Vrancei se puteau coborâ în orașul Focșani pentru treburile lor.

Iar când a ajuns pe muchea dealului Reghiu, deasupra satului Năruja, a răsuflat adânc minunându-se de priveliștea frumoasă ce i s'a desfășurat înaintea ochilor. Aici valea largă și mult mai așezată a Zabalei, pe prundul căreia apa curgea nu atât de sbuciumată, u-nindu-se cu aceia a pârâului Năruja, cum și podișurile: Podu Năruja, a Peșicului, Martaiului, Meșca și celelalte, frumos acoperite cu fânețe verzi, au fermecat privirile

călătorilor sătui de drumul rău și singuratec de până aici.

În vârful dealului, Voevodul a fost întâmpinat de o ceată de călăreți Vrânceni, voinici și înalți ca brazii, cu părul lăsat pe spate, îmbrăcați cu sarici de lână și cu căciuli rotunde și mari în cap, cari închinându-se înaintea Stăpânului lor ce a venit să-i vadă, s'au lăsat apoi cu toții pe coasta dealului spre sat.

Încântat de plaiurile Vrancei, Vodă Ghica s'a oprit un moment locului pe costișa dealului și fără să ceară cuiva vre-o lămurire, puse arma la ochi descărcând un foc într'un vișel ce pășuna prin apropiere, împușcându-l pe loc.

Toți cei de față rămaseră trăsniți la întâmplarea aceasta, căci nimeni nu-și da cu ideia din ce pricina făcuse Voevodul lucrul acesta, iar el uitându-se vesel la mulțime, glăsui:

— Nu vă temeți că nu-i nimic. Vreau să mi se aducă proprietarul vișelului aici.

Era al unei femei bătrâne, — baba Rada, — care fu adusă pe loc în fața Domnitorului.

Vodă scoase atunci o pungă cu galbeni și întinzând-o bătrânei îi zise:

— Primește bătrânico banii aceștia dela mine pentru juncul pe care ți l-am împușcat, ca să-ți cumperi în loc boi de jug.

Să nu fii supărată, căci am voit numai ca să vă amintiți de mine.

Baba abia clătinându-se, căzu la picioarele Voevodului și mulțumi cu lacrimi pentru comoara dată. Apoi în chiote și strigăte de bucurie, întreg alaiul s'a lăsat spre sat, unde oaspeții au rămas până a doua zi la Pocovnicu Ioniță, care era un zapciu al Vrancei în vremurile acelea.

Și de atunci Vrâncenii i-au dat Voevodului Ghica numele de: Impușcă-Vișel.

VODĂ CAROL ȘI BACIUL STAN.

La câțiva ani după urcarea sa pe tron, Domnitorul Carol dornic să cunoască și ținutul Vrancei din blagoslovita țară peste care Dumnezeu îl învrednicise să domnească, a pornit într'o bună zi de vară întovărășit de neuitatul bărbat de stat Ion C. Brătianu, cum și de alți curteni, spre porțile bătrânei Vrance, ținutul libertăților străbune și a vrednicilor plăeși cu cari Ștefan Cel Mare a putut să câștige în timpuri de grea cumpănă isbânda asupra vrăjmașilor ce-l îngenunchiaseră un moment și îl făcuse să rătăcească desnădăjduit prin munții aceștia singurateci.

Pe atunci trăia Pocovnicul Ioniță Șarban, vornic al Vrancei, de a cărui cuvânt ascultau toți locuitorii din întreg ținutul acesta.

Pocovnicu Ioniță a eșit cu întreg norodul în întâmpinarea Domnitorului, tocmai sus în creasta Dealul Reghiului. Mocanii, cu glugă lungă la șold, căciulă rotundă de miel în cap și cu cămașa vrâncenească largă la mâneci din două foi, și mocancile cu catrințe de lână alese frumos, cămăși albe cusute în răuri și găetane și cu ștergare de bumbac, — lucrate toate de mâna lor, — se strânseseră să întâmpine pe Domnitorul cel nou, venit din țările îndepărtate ale apusului.

Iar când Vodă a răsbit în muchea dealului, la glasul vornicului Ioniță de: „Trăiască Măria Sa Vodă

Carol" întreg alaiul acesta de oameni, au izbucnit în strigăte și chiuituri nesfârșite de „Ura” și „Iniru mulți ani”, făcând să răsunе văile împrăștiind vestea de bucurie până departe în inima codrilor.

De aici din muchea dealului, tot drumul până în sat la casa Pocovnicului erau așternute covoare și cergi mocănești peste cari Vodă și ai săi au călcat, minunându-se de cusăturile și alesăturile harnicilor vrăncence, pe când în urma lor mulțimea mergea în chiuituri neconținute de „ura”!

Ajunși la casa pocovnicului, Domnitorul a stat câțva timp pe prispă, intrând în vorbă cu câțiva săteni mai îndrăsnți la cuvânt și minunându-se, mereu de portul, starea și obiceiurile oamenilor aceștia crescuți în inima codrilor singuratici, de cari Vodă prinsese parcă dragoste.

Printre norodul adunat în ogradă, Domnitorul observă pe baciul Stan Hârnea, al cărui port ciobănesc deosebit de al celorlalți Vrănceni, îi atrase luare aminte.

Baciul stătea răzimat de ciomagul său dela oi, într'un colț al ogrăzi, având camașa ciobănească unsă înadins cu unt de oae, ce îi dădea o culoare cenușie închisă și pe care o purta pe deasupra ițarilor mocănești de lână, — iar Vodă neștiind că e cioban, întrebă curios pe cei de lângă el:

— Asta este găzar?

— Nu Măria Ta, nu-i găzar, se grăbiră să-i răspundă zâmbind vre-o doi trei inși. Dumnealui este cioban, e baciul nostru Stan și de pe mâna lui scoatem brânza cea mai bună, căci numai el știe să închege cazul potrivit așa cum trebuie și să-l dospească bine.

— Așaa! făcu Vodă mirat. Ia spuneți-i să se apropie ca să vorbesc și eu cu el.

Și luat mai mult cu sila de oameni, baciul Stan fu adus înaintea lui Vodă, unde după ce făcu o plecăciune de supunere până la pământ, rămase nemișcat în fața Domnitorului, care observându-l mai de aproape, începu să-l ispitească despre ocupația și breasla sa.

Baciul se împrieteni în scut timp cu Vodă și la urmă trăgând gluga dela șold, scoase dintr'ansa un bulgăre mărișor de caș proaspăt, pe care întinzându-l Domnitorului îi zise:

— Ține Măria Ta. Ia acest caș dela baciul Stan și vezi dacă merită să mai poarte cămașa asta soioasă pe el.

Vodă a primit bucuros micul dar din mâna baciului, iar când s'a eșezat la masă, se spune că a gustat mai întâi din acest caș și ia plăcut mult, aducând cele mai bune laude celui pe care la început îl luase drept găzar.

În felul acesta spun bătrânii că baciul a putut vorbi cu Vodă Carol, iar a doua zi oaspeții au fost conduși cu mult alaiu spre cealaltă parte a Vrancei depe apa Putnei, întâmpinând peste tot aceleași inimi calde și suflete vrednice pe care Voevodul Ștefan cel Mare și Sfânt le aflase la strămoșii lor cu aproape patru sute de ani mai înainte.

BALTA COLACULUI.

De cum ieși din satul Colacu și cobori șoseaua spre răsărit, — lăsând la dreapta școala satului așezat pe un tăpșan al corhanei, — îți răsare în față frumoasa luncă pe care toți mocanii din Vrancea o cunosc cu numele de Balta Colacului.

Afundată în adâncimea dealurilor răpoase ce o înconjoară de jur împrejur ca zidurile unei bătrâne cetăți ajunse în părăgînire, — lunca aceasta, scoborâtă până aproape de nivelul apei Putna, se întinde la stînga pârăului, până sub priporul Mândrei.

Aproape întreaga suprafață este acoperită cu semănături de porumb și grâu, căci aceasta este partea cea mai roditoare din pământurile Colocanilor în afară de șiliștele din jurul caselor. Numai la mijlocul luncei se ridică un crâmpei de deal răpos ce parc'ar fi mai mult o prelungire a Dealului Răcoreanu de peste apă și printre care Putna trece acum fără nici o împotrivire.

Mai ales în spre toamnă, Balta Colacului ia o înfățișare din cele mai fermecătoare. Lanuri mari de porumb dat în copt, ce acoperă întinsul luncei, strălucesc îngălbenite în razele soarelui și se leagănă în valuri largi la adierea vântului domol. Printre lanuri se așterne dealungul luncei ca un ștergar alb, uriaș de lung, vechea șusă a Vrancei, singurul drum care răsbatînd pe șgheabul strîmt de Sub Babele, deschide calea mocanilor noștri spre orașele Odobești și Focșani unde aceștia merg deși vînd lemnăria, brînză, lâna și vitele ce le au de prisos și de unde își cumpără toate cele trebuitoare gospodăriei.

Cîrduri lungi de căruțe încărcate cu porumb, coborînd pe priporul Mândrei înșiruite unele după altele, se mișcă leneș pe drumul luncei, scrîșnind sub poveri covârșitoare. Scârțăitul carelor, strigătele și chiotele de îndemnare la drum ale mocanilor cărăuși, mulțumiți că și aduc acum rodul muncei lor de peste vară, se amestecă aici cu vuetul apei Putna ale cărei unde înspumate se sparg în bolovanii și stîncile malului dela dreapta sa, dînd astfel viață nouă și incântătoare acestei lunce.

Dar la Sf. Dumitru? Atunci fiind iarmaroc la Vidra, cu două, trei zile mai înainte, mulțime multă de mocani — tineri și bătrîni — ies din scochinile Vrancei, cu căruțe, călări sau pe jos, spre a-și face cumpărături pentru timpul iernei, iar tinerii, mai ales pentru a petrece sărbătoarea aceasta în hărgălașul iarmarocului unde găsesc tot felul de noutăți pentru a-și trece vremea: scrîncioabe, cai, jocuri de noroc, pănărâmi și altele.

Spre amiază în desară bălciul se sparge și încurînd imbulzeala aceasta de oameni se rarește, fiindcă zorînd să se înapoeze la locuința sa.

Simți o plăcere să privești în apusul soarelui de pe priporul Mândrei pe Balta Colacului, pe drumul căreia un șir nesfârșit de căruțe se vede mișunînd până departe în zări și pe delături oamenii veseli chiuînd își mîna boii, biciuîndu-i ca să meargă mai iute, iar cîrduri de fete și flăcăi îmbrăcați în haine de sărbătoare aleargă pe o parte și pe alta a drumului sburdîndu-se veseli, mulțumiți de petrecerea dela iarmaroc.

În colțul malului din mijlocul luncei, sub corhana de lângă drum, bătrîni spun că era pe vremuri hanul

moșneanului Tudorache Neagu, — un fruntaș vechiu al Vrancei — unde drumeții oboșiți de drum lung poposeau de-și răsuflau dobitoacele, mai trăgând și ei câte un pui de chef în lege.

Urmele beciului se mai văd și acum, însă nimeni nu se mai oprește aici și chiar dacă unia stau să măcine la moara de peste drum a lui Diaconu, petrec fără grijă noaptea lângă ruioile hanului, căci mulți spun cu destulă hotărâre în cuvânt că au văzut cu ochii lor în miez de noapte un cal inhămat cu coife care ieșind din ruinele beciului și trecând drumul curmezis se afunda în apa Putnei dispărând în unde fără a se mai zări ieșind la celalt mal.

Această vedenie s'a arătat multora cari au avut ocazia să treacă noaptea pe acolo; iar credința oamenilor este că în timpul construcției hanului și pentru ca beciul să nu se năruie, lucrătorii au pus în zid umbra unui biet cal al cine știe cărui dogar, care trecea atunci întâmplător cu coife la iarmaroc. Până într'un an calul a murit și de atunci bietul dobitoc este menit să stea în hruba beciului și numai noaptea iese cu povara lui în spate de se afundă în apa Putnei.

Dar, în vremuri depărtate, se povestește că Balta Colacului nu avea înfățișarea de acum. Pe atunci muntele stâncos numit „Dealul Răcereanului” era una cu crâmpieul de deal ce se vede astăzi străjuind în mijlocul luncei, iar Putna cu toată furia ei își isbea zadarnic valurile șuhoioase în stâncile atât de puternice a dealului, fiind novoită a-și opri o clipă calea, pentru ca apoi, supărată de această învingere, să-și increțească undele de mânie, încovoindu-se ca un șarpe împrejurul dealului semeț, ca și cum ar fi voit să-l sugrume.

Din cauza aceasta, în vremuri ploioase, apa se revărsa peste întreaga luncă până sus la gura pârăului. Colăcelul, astfel că întinderea aceasta de teren era o baltă mare mlăștinoasă de unde ia venit de sigur și numele de Balta Colacului.

Povestea ne spune că, pe acele timpuri, trăia în mândrul sat de pe tăpșanul dealului numit Colacu, o fată atât de frumoasă, în cât se dusesse vestea până departe despre dânsa.

Naltă, cu trupșorul subțirel și mlădios ca trestia, cu fața rotunjoară, obrajii imbujorați și ochii de un albastru liliachiu strălucind vioi sub sprincenile groase, frumos arcuite, — ori cine o vedea alergând sprintenă pe poiană, cu părul său ca aurul râurind pe spate, se oprea în loc minunându-se de așa frumusețe.

Ea era fiica unui bătrân gospodar din sat, om cu stare multă și cumpănit la vorbe ca și la fapte. A fost și vornic în sat, iar sfaturile lui părintești erau ascultate cu multă cinste de săteni și nimeni nu i-ar fi eșit din vorbă-i ori ce s'ar fi întâmplat.

C'apoi și moșneagul nu era dintr'acea care să-și plece urechea la vorbele unora sau altora. Nu da ascultare de cât cugetulul și inimei lui însuși și pentru nimic în lume nu ar fi îngăduit ca cuvântul său dat să fie călcat de cineva.

Pe Călina, — căci așa se numea copila cea frumoasă — o iubea cu multă dragoste părintească, nu numai pentru că era singura lui odraslă, dar și pentru că ea era cea mai frumoasă fată de prin partea locului. Din această pricină bătrânul o ținea întotdeauna aproape de dânsul, sfătuind-o mereu cu vorbe părintești, atât de adânc cugetate dar și atât de serios pronunțate în cât fata îi da o ascultare oarbă.

mai ales că alte desmierdări ori sfaturi n'avea de unde să mai primească copila, căci maică-sa îi murise de multă vreme.

Mulți flăcăi ar fi dorit să ia de soție pe această frumuseță de copilă și mulți o îndrăgise la nebunie, dar moșneagul nu voia cu nici un chip s'o mărite și pe toți cari venise să i-o ceară de nevastă îi alun-gase cu vorbele cele mai aspre și usturătoare în cât bietilor oameni le pierea pofta de cununie cu fiica unchiașului.

Fata însă, ca orice tinereță, pusese și ea ochii pe un flăcău, mândru la statură ca și la port, cu care se întâlnise și jucase la Sâmedru în horă la o nuntă din Vidra. La joc el o strânsese odată atât de tare de mijlocelul ei subțire în cât a simțit că de atunci iau scăzut puterile. Iar când s'a stricat hora, flăcăul reținând-o a privito lung în față, cu ochi dulcii, pătrun-zători, zicându-i :

— Nu mai stai la joc fetiță ?

Îar dânsa cu obrazii înroșiți ia răspuns incetșor :

— Nu pot bădiță că mă ține taica de rău...

Și smuncindu-se din mâinele lui, a fugit ca o căprioară sperioasă, până la căruța unchiașului...

De atunci, chipul lui, veșnic îl zărește în față-i copila, fără să știe măcar unde-i este sălașul și dacă îl va mai putea vedea a avea vre-o dată.

De multe ori copila, pătrunsă de dorul voinicului care i se părea a fi un făt frumos din poveste mergea în fundul grădinei, unde rămânea ceasuri întregi cu privirile perdute în zare și înăbușindu-și plân-sul în pumni adeseori. Ea avea credința că singur Dumnezeu s'o îndura să îl scoată în cale, ca să mai vadă cel puțin odată chipul lui frumos.

Și ce rău îi părea acum că nu-l întrebase măcar cum îl cheamă și în care parte îi este satul, pentru ca cel puțin să știe din cotro să-l aștepte !...

Dar vezi că focul dragostei nevinovate se aprin-sese tot odată și în inima flăcăului. cari de când s'a despărțit la horă de Călina nu-și mai putea găsi o-dihnă și gândul la ea îi era întotdeauna. O îndrăgise atât de mult, în cât ar fi înfruntat cu plăcere orice pericol cât de mare, numai ca s'o poată avea lângă dânsul de soție.

Așa că, într'o bună zi de sărbătoare, ars de dorul ei, Drăguliu al nostru se îmbracă în haine frumoase : cu Țări mocănești de lână, cămașă albă ea zăpada, împodobită cu cusături alese, un brâu frumos incon-jurând mijlocul și punându-și o sarică mișoasă pe u-meri, încăleacă pe armăsarul său corbos, cu care eși în goană din satul său : Tichiriș, îndreptându-se pe coasta dealului în sus, la casa unde auzise că locuia Călina.

Cum l-a zărit copila, a îngălbenit deodată ca ceara și cu greu a mai putut să deschidă poarta pen-tru ca călărețul să-și vâre armăsarul în ogradă, — iar bătrânul de cum la văzut, a priceput dintr'odată scopul venirii lui.

După chip și îndemânare i-ar fi plăcut și moș-neagului flăcăul, dar îi venea greu să se despartă de fiica-i mult iubită. De aceia când băiatul îi ceru mâna copilei i s'a muiat inima și nu putu să zică dintr'odată : nu ți-o dau, ci îi spuse mai mult așa într'o doară :

— Pe Călina n'o dau băete de cât aceuia care va fi în stare să tae singur în două Dealul Răcorea-nului din Balta Colacului, ca să deie drumul Putnei

să meargă de-adreptul înainte, fără înconjurul ce-l face acum.

— Eu voi fi acela moșule, se grăbi să răspundă flăcăul fără să cugete cătuși de puțin la munca grea ce era de îndeplinit.

— Dacă e așa flăcăule și crezi că vei putea face tu isprava asta, să știi că a ta va fi pe veci Călina copila mea dragă. Mergi dar de te așează pe treabă ca să-ți văd vrednicia, căci: omul lăudăros nu-i de nici un folos și fata mea n'o dau unui om de felul acesta.

— Bun e Dumnezeu moșicule, răspuse oftând Drăguliu. Cu ajutorul Șoimanului cred că voi putea să sfârșesc în curând treaba ce mi-ai dat pe seamă și nu peste mult timp voi veni să iau cu mine odorul scump al vieții mele.

Și așa, flăcăul Drăguliu din satul Tichirișului, căpătând cuvântul moșneagului, se grăbi să plece în curând pentru a se așeza pe lucru, căci numai timp de zăbavă nu era pentru dânsul!

— Nu duce nici o grijă Călină, căci eu voi ști să infrunt cu bărbăție orice greutate din cale și în curând vom fi împreună, — șopti Drăguliu pe neobservate fetișcanei care rămase cu genele înecate în lacrimi privind la voinicul călăreț care se depărta în sbor ușor spre satul lui.

A doua zi de cu zori. Drăguliu se afla în mușchea dealului isbind puternic cu casmaua în creasta ce avea de spintecat. Munca era neînchipuit de grea, dar dorul flăcăului de iubita lui era fără margini și ars de dorul acesta, avea deplină nădejde că va învinge muntele.

Iși luase destule unelte de săpat și când ostenea

isbind cu casmaua, lua în mână hârlețul, aruncând la o parte dărămăturile scoase.

Și tot așa, Drăguliu muncia într'una de zor la dărămarea malului înalt, muncă pe care nimeni până la dânsul nu s'a încumetat vre-odată să o facă.

Din zori și până'n noapte el nu știa ce-i odihna. Săpa fără preget în hruba malului, neținând seamă de oboseală și de sudorile ce isvorau tot mai năvalnic pe corp. Doar seara târziu intrerupea lucrul și pornea șovăelnic pe coastă devale până în sat la Tichiriș, unde își odihnea acasă trupul istovit de oboseală. Iar a doua zi în goană se înapoia din nou la muncă, aducându-și azimă proaspătă pentru nămez.

Adeseori, copleșit de prea multă oboseală, nici nu se mai cobora în sat și rămânea noaptea pe loc, dormind pe iarba moale lângă tulpina vre-unui copac.

Azi așa, mâine la fel, a dus-o flăcăul într'una cu munca, până sa încheiat o săptămână. Dărâmase în vremea asta o bună bucată de mal, dar față cu înălțimea muntelui, munca lui era o nimica toată. Be încă acum după dărămăturile făcute, se ajunsese la un strat de stânci mari de piatră, unde munca era aproape fără nici un spor. Acum trebuia și mai multă putere iar Drăguliu de atâta amar de muncă chinuită, slăbea văzând cu ochii și puterile îi scădeau din ce în ce mai mult.

El însă nu se descuraja cătuși de puțin și se străduia mereu să adâncească cât mai mult săpătura în inima muntelui.

Intr'o seară prin amurg, istovit de oboseală, asvârli casmaua la o parte și se așează pe iarbă pentru a se odihni.

Era una din serile cele mai frumoase, cu cer

senin și lună plină. Și Drăguliu întins pe iarbă cu fața în sus și capul între mâini, sta privind spre bolta cerului, iar gândurile-i rătăceau fugare tocmai la drăguța lui, fetița cea din Colacu, pentru care dansul se chinuia atât de mult. Gândurile îl munciră mult, până când înfărsit somnul îl răpuse și adormi.

De odată, o smuncitură ușoară a mâinei îl făcu să se trezească și deschizând ochii, rămase cu totul nedumerit la vedenia ce i se arătă în față.

O ființă tânără și atât de frumoasă cum nu-și putuse închipui flăcăul până atunci, sta în picioare lângă dansul îmbrăcată în purpură de argint ce strălucea scânteeor pe dansa ca zăpada pătrunsă de îngheț la atingerea primelor raze de soare, — imprăștiind în juru-i o lumină orbitoare.

Flăcăul nostru își duse mâinile la ochi ca să-și steargă, spre a se încredința dacă nu cumva visează. Dar acum glasul ființei acesteia ce sta lângă el îi răsună în urechi:

— Aici te-ai culcat voinice?

Sări repede în sus și căpătând curaj îi răspunse cam șovăelnic.

— Așipisem numai, de prea multă osteneală pe pajiștea asta.

— Dar ia spune-mi prietene, mai glăsui cu voce mângăetoare zâna, — căci zâna era arătarea cea fermecătoare. Ce ți-ai pus de gând să faci, aici, de te-ai apucat să dărâmi muntele ăsta de piatră?

— Să fac loc Putnei să treacă deadreptul pe locul acesta fără ocol, îi explică cu mai multă încredere Drăguliu.

— Da bine flăcăule, nu vezi cât de înalt și stâncos e muntele, peste puțină de a fi dărâmat cu

sapa și târnacopu chiar de ar sări un sat întreg de oameni, nu numai o floare de voinic ca tine. Zădărnică ți-i toată truda voinice. Lasă mai bine ca apa să-și urmeze calea tot ca și până acum, căci n-ai să-ți poți ajunge ținta niciodată. Dar ia spune voinice ce jurământ ai de împlinit, de te-ai înhămat la o muncă așa de grea și chinuitoare?

Și Drăguliu cu sufletul ars de dragostea Călinei, îi povesti zânei din fir a păr toată șiretenia cu iubita sa.

— Chiar prin foc dacă mi-ar fi poruncit moșneagul să trec, — încheie flăcăul — sau să dărâm întăriturile iadului, aș fi făcut totul fără nici o cârtire, numai să pot lua pe Călina de soție...

Zâna ascultând cu deosebită luare aminte povestirea aceasta plină de duioșie prin care s'a încheiat dragostea neprihănită a două suflete plătând, a două inimi ce se aseamănă și se doresc a fi totdeauna alături una de alta, i se făcu milă de așa cruce de voinic care își pusese în joc sănătatea și chiar viața sa pentru împlinirea unui vis de iubire, atât de scump pentru dansul. Și privindu-i fața sarbedă și trasă de muncă chinuită, muncă stăruitoare de viteaz, îi zise cu vocea ei mângăetoare:

— Află voinice că eu sunt zână, iar nu ființă pă-mănteană. Sunt stăpâna codrilor aceștia și la îndemână îmi stau puteri neînchipuite, căci toate vietățile pădurilor îmi sunt supuse și îmi dau ascultare. Povestea dragostei tale m'a înduioșat mult și de aceea m'am gândit să-ți viu într'ajutor ca să-ți poți atinge ținta ce dorești.

Mergi dar acasă și te odihnește fără nici o grijă

căci eu cu puterile ce am, voi face ca până mâine în zori muntele să fie spintecat.

La vorbele acesteia Drăguliu rămase locului foarte mirat și gânditor, neștiind ce să creadă și ce să răspundă.

— Ai toată încrederea flăcăule — urmă zâna — și nu mai sta la îndoială, căci zânele nu mint niciodată. Mergi liniștit acasă și mâine Putna nu va mai da ocol muntelui și va curge pe unde îți este dorința. Vezi că nu e vreme de perdut și fă precum ți-am spus, căci eu mă duc să-mi aduc supușii ca să-i pui la treabă.

Zicând aceste cuvinte zâna porni spre pădure și în scurt timp dispăru printre desimea copacilor. Drăguliu însă rămase câtva timp împietrit locului ca confundat într'un vis adânc și cu privirea rătăcită pe calea pe unde dispăruse zâna.

Intr'un târziu își veni doar în fire și reculegându-și amintirea celor petrecute, avu un moment de îndoială dacă trebuie să plece sau să rămână locului ca să vadă ce o să se întâmple. Dar un fior de teamă de a nu mai rămânea în singurătatea pustie a locurilor acestea îi străpunse corpul, hotărându-l să asculte de spusele zânei.

Își ascuse în grabă uneltele într'un tufiș și o porni apoi la goană în spre satul său.

*

Dacă cineva s'ar fi întâmplat să treacă în acea noapte prin apropierea locurilor acestea, ar fi văzut minunea năruirii muntelui „Dealul Răcoreanului” și ar fi avut ce povesti apoi și altora despre cele întâmplate.

O lume întreagă de sălbătăciuni se adunase de prin tihăraile și ascunzișurile codrilor pustii și la porunca zânei pădurilor contribuiau fiecare după felul și puterea lor la dărâmarea muntelui:

Mistreți voinici desfundau cu fliturile lor pământul răsturnând stânci de piatră nesăbuit de mari. Urșii puternici scoteau fără multă casnă arborii din rădăcini, aruncându-i voinicește pe prundul văii în jos; iar lupii, jderii, râșii și celelalte soiuri de animale mai mărunte, munceau devalma la împrăștiatul și darea la o parte a dărămăturilor. Până și șireata vulpe se scesnea cu trudă să asvârle cu piciorușele ei sprintene și să măture cu coada-i stufoasă grohotișul de țărână frământată de cei puternici.

Și cu mult înainte de zorii dimineții munca aceasta uriașă a fost terminată. Muntele cel stâncos și puternic care înfruntase multă vreme valurile repezi și înspumate ale apei, fusese spintecat până jos în vale, iar Putna, — dușmanca sa neîmpăcată își schimbă mersul ochilor, luând-o deadreptul prin spărtaura făcută, revărsându-și cu multă fală undele printre stâncile surpate a malurilor, și ducând în curgere la vale țărâna risipită și bolovănișul pentru ași face așternut și loc mai bun de trecere.

După cum ceruse bătrânul tată al Călinei așa se făcuse toate, și zâna dând drumul tuturor animalelor strânse aici să meargă la bârlogul lor, își luă și ea drumul în altă parte.

Iar dimineața când Drăguliu veni, rămase uimit cu totul în fața acestor schimbări. Acum văzu el că nu-l înșelase fermecătoarea zână ce i se arătase seara în deal. Nimic mai dulce pentru un îndrăgostit ca Drăguliu de cât să-și vadă înlăptuit visul său de iubire!

Și acum era ca și înfăptuit, căci sarcina cea grea ce-i fusese dată de socrul său era îndeplinită în totul, mai curând de cât și-ar fi putut închipui, datorită numai bunăvoinei și milei arătate de zâna pădurilor pe care bunul Dumnezeu ia trimis-o în calea sa.

De aceia flăcăul îndreptându-și gândul către A Totputernicul Creator, a îngenunchiat pe un tăpșan și cu lacrimi de bucurie a îngânat o rugăciune de mulțumire Tatălui Ceresc pentru că i-a trimis în ajutor pe binefăcătoarea zână a pădurilor ca să poată ajunge la limanul dorit, — mergând apoi la casa miresei sale să-i ducă vestea cea mare că porunca unchișului a fost îndeplinită.

Ce a urmat e ușor de înțeles, căci moșneagul sa învoit la căsătoria fiicei sale cu Drăguliu credinciosul inimei ei și în curând nunta lor se făcu cu multă cinste în voia cea bună a tuturor.

Iar balta de până atunci a Colacului, fiind secată de apă, a rămas un teren bun productiv pentru sămănături, devenind cu timpul lunca frumoasă ce se vede astăzi.

Putna, mănioasă cum era pe strășnicia de altă dată a muntelui spintecat de zână, ia sfărâmat încetul cu încetul malurile, lărgindu-și albia sa.

Și restul de munte despărțit de cursul Putnei și-a micșorat și el înălțimea prin scurgerea vremei, frământat de ploii, geruri și viscole, rămânând acum o movilă destul de mare în mijlocul luncei.

Numere apărute în Biblioteca Populară „Comoara Vrancei“.

Nr. 1. — «POVEȘTEA VRANCEI». Un mănunchiu de povestiri și legende scrise cu mult gust, cari vorbesc de oameni și locuri din cuprinsul regiunii noastre: Povestea Vrancei, Veghiul lui Bucur, Vodă Ghica și Vrâncenii, Vodă Carol și Baciul Stan, Balta Colacului.

Nr. 2. — «ȘTEFAN VODA ȘI VRÂNCENII». Număr închinat memoriei în veci neuitatului Dămn Ștefan cel Mare și Sfânt cu prilejul prăznuirii de 425 ani dela moartea sa. Cuprinde legendele din ocolul Vrancei care se leagă de numele «moșului Ștefan» cititorul neamului vrâncenesc: Ștefan Vodă și Vrâncenii de Carmen Sylva, Bătălia din muntii Vrancei de profesor S. Mehedintzi, Uricul Vrâncenilor de S. Hirnea. Șeaua lui Ștefan cel Mare de S. T. Kirileanu, traducerea uricului slayon dela 1445 cum și o scurtă privire făcută de d-l învăț. I. Răileanu «25 ani dela monument» asupra serbărilor desvelirii monumentului depe Dumbrava în 1904.

Nr. 3—4. «ȚARA VRANCEI». O frumoasă ochire asupra trecutului regiunii Vrancea în care se înfățișează: dragălașenia platurilor vrâncene, vechimea ținutului, de unde sa trage numele de «Vrancea», greutățile întâmpinate de strămoși în procesul de desrobire ce au purtat cu vistiernicul Iordache Ruset—Rosnovanu, modul de folosință a proprietăților și felul cum s'au constituit obștiile de moșneni după codul silvic. E o lectură vrednică de citit pentru tot vrânceanul, cum și pentru oricine ar vrea să înțeleagă modul cum s'a format și organizat ocolul Vrancei.

Nr. 5. — «DATINELE ȘI OBICEIURILE NOASTRE DELA SĂRBĂTORILE PĂȘTELOR». În acest număr se descriu mult frumoasele datine și obiceiuri în legătură cu sărbătorile păștelor, cum sunt: pasca, oule roșii, vârlitul, surăția, dresul luminării, etc.

Nr. 6. — «POPA ȘERBAN». Numărul închinat «Ligii Culturale» cu ocazia sărbătoririi a 40 ani de activitate cum și președintelui ei, d-l profesor N. Iorga la aniversarea a 60 ani de viață. Cuprinde legende: Popa Șerban, Mănăstirea dela Soveja, Legenda Satului Palten și La Pomană.